

**СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції**

20 травня 2008 року

У трьох частинах

Частина 3

29273672
415
418

СЕРІЯ
НАУКОВИЙ

Стратегія забезпечення сталого розвитку України // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Київ, 20 травня 2008 р. – У трьох частинах / РВПС України НАН України. – К.: РВПС України НАН України, 2008. – Ч. 3. – 334 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Стратегія забезпечення сталого розвитку України», що відображають теоретико-методологічні засади досліджень сталого розвитку та забезпечення екологічної безпеки, роль природних ресурсів у системі переходу економіки України на модель сталого розвитку, стратегічні напрями зростання продуктивних сил та забезпечення сталого розвитку регіонів, інвестиційно-інноваційні процеси у забезпеченні сталого розвитку України.

Стратегия обеспечения устойчивого развития Украины // Материалы междунар. науч.-практ. конф., г. Киев, 20 мая 2008 г. – В трех частях / СОПС Украины НАН Украины. – К.: СОПС Украины НАН Украины, 2008. – Ч. 3. – 334 с.

Сборник содержит материалы международной научно-практической конференции «Стратегия обеспечения устойчивого развития Украины», отображающие теоретико-методологические основы исследований устойчивого развития и обеспечения экологической безопасности, роль природных ресурсов в системе перехода Украины на модель устойчивого развития, стратегические направления роста производительных сил и обеспечения устойчивого развития регионов, инвестиционно-инновационные процессы в обеспечении устойчивого развития Украины.

Strategy of maintenance of sustainable development of Ukraine // Materials of reports of the international conference, Kiev, on May, 20th, 2008 - In three parts / CPFS NAS of Ukraine. – Kyiv, CPFS NAS of Ukraine, 2008. – P. 3. – 334 p.

The materials of reports of the international conference «Strategy of maintenance of sustainable development of Ukraine» are displaying theoretical-methodological fundamentals of sustainable development and environmental safety researches, representing the role of natural resources in transition Ukraine to sustainable evolution model; discussing the strategic directions of productive forces' growth and maintenance of regional sustainable development, investigating the innovative processes in maintenance of sustainable development of Ukraine.

Рецензенти:

Балацький О.Ф. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України, Сумський державний університет;

Степанов В.М. д.е.н., проф., Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України;

Кравців В.С. д.е.н., с.н.с., Інститут регіональних досліджень НАН України.

Рекомендовано до друку вченою Радою РВПС України НАН України.

Матеріали друкуються в авторській редакції

6. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

РИБАЛЬЧЕНКО С.М. Проблеми та напрями забезпечення екологічного сталого розвитку регіональних систем	9
СИЧЕНКО В.В. Ефективні конкурентні стратегії управління освітою в Україні	10
СОЛОДКИЙ В.О. Ключові аспекти сталого розвитку житлово-комунального господарства регіонів	11
СОЛЯРЧУК Ю.Д. Тенденції розвитку промислово-міських агломерацій	13
СОРОКОПУД С.А., ГУСЕВА І.І. Формування інтегрованих паливно-енергетичних об'єднань як чинник досягнення сталого розвитку територіального утворення	15
СОТНИК І.М. Формування багаторівневої стратегії ресурсозбереження в Україні як складової сталого розвитку	16
СТАДНИЦЬКИЙ Ю.І. Розвиток біопаливної галузі як важливий напрямок забезпечення сталого розвитку України	20
СТУПЕНЬ М.Г., ТАРАТУЛА Р.Б., СТУПЕНЬ Р.М. Еколого-економічні аспекти сталого сільськогосподарського землекористування	24
СУГАК О.А. Регіональний маркетинг у забезпеченні сталого розвитку продуктивних сил України	26
ТАНЦЮРА В.Л. Збалансований розвиток поселень — важливий елемент стратегії сталого розвитку України	30
ТАРАБУКІНА О.М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю як необхідна умова сталого розвитку регіонів	34
ТАРАНЕНКО Ю.В. Щодо впливу екологічного фактору на економічний потенціал території	35
ТАРАСОВА Н.В., БОГАЧОВА Л.В. Хімічна галузь та її роль у забезпеченні сталого розвитку України	36
ТАРАСОВИЧ Л.В. Засоби захисту рослин - важлива ланка хімізації в умовах сталого розвитку	40
ТАРХОВ П.В., КРУГЛЯК А.П., ЛАКИЗА І.А. Менеджмент устойчивого розвитку промислово-територіального комплексу.	41
ФРАНЧУК І.А. Формування управлінських рішень в сфері державної енергетичної політики	45
ЦАРЕНКО О.В. Інституційні відмінності переходу України до конкурентних регіональних ринків	47
ЦАРУК І.М. Стратегічні підходи до формування матеріально-побутової сфери як основи сталого розвитку економіки України	48
ЧИРКОВ С.О. Інвестиції, як один із чинників конкурентоспроможності України	51
ЧОРНА Н.П. Передумови забезпечення ефективного розвитку підприємств харчової промисловості в післяприватизаційний період	53

діяльності промисловості України	159
КАРМАЗІНА Н.В. Державне та регіональне управління інвестиційними процесами	161
КАРПЕНКО А.В. Кластери як форма забезпечення інноваційної активності галузей регіону	162
КАРПЮК О.А. Поняття освітньої послуги та напрями реформування ринку освітніх послуг в Україні	164
КОВАЛЬ Г.І., КИЦЮК І.В. Сучасний стан, проблеми та перспективи інвестування економіки волинської області	168
КОВАЛЬ О.А. Місце страхування у системі економічних відносин	169
КОВРИГА О.С. Зв'язок механізмів інноваційної сфери з матеріальним виробництвом і наукою	171
КОВТУН О.А. Диверсифікація як процес інноваційного розвитку підприємств України	172
КОЛМАКОВА В.М. Забезпечення стабільного інвестування сфери охорони довкілля як фактор сталого розвитку	174
КОЛОСОК С.І. Механізм фінансування інновацій в умовах сталого розвитку	176
КОНДІУС І.С. Визначення збалансованості розвитку регіону»	178
КОНДРАШОВА М.В. Методи державного управління ризиками у сфері іноземного інвестування	183
КОНОНЕНКО О.Ю., МЕЛЬНИЧУК А.Л. Комплексна оцінка ефективності інвестицій у економіку регіонів	184
КОРНІЙЧУК О. Фондовий ринок як фактор забезпечення конкурентоспроможного розвитку країни	188
КОРЧУН В.С. Динамічний розвиток депресивних регіонів України	197
КУДРИЦЬКА Н.В. Підвищення рівня інвестиційно-інноваційних процесів в регіонах - необхідна умова сталого розвитку економіки України	199
КУЗНЕЦОВА Т.В., СПАЙЛО Л.Г. До питання екологізації інноваційної діяльності техногенно-небезпечних підприємств регіону	202
КУЛІШ Т.В. Інвестиції через механізм лізингу	204
КУПЧАК П.М. Маркетинг – важлива передумова ефективного розвитку зовнішньоекономічної діяльності харчової промисловості України	205
КУШНІРЕНКО О.М. Стратегічне управління інноваційним оновленням матеріально-технічної бази промисловості	207
ЛЕВИЦЬКИЙ Р.Й. Основні напрямки інвестиційної політики	211
ЛЕВКОВСЬКА Л.В. Інноваційні процеси у забезпеченні сталого розвитку України	212
ЛЕВЧЕНКО О.М., ТКАЧУК О.В. Інвестиційно-інноваційні процеси відтворення та розвитку людського капіталу	215
ЛУЦКІВ О.М. Деякі аспекти підвищення рівня інноваційності національної економіки	219
ЛЮБИМОВ В.І. Управлінські рішення по вибору інвестиційно-інноваційних проектів	221

геопросторовій організації автомобілебудування ЄС	222
МАКСИМІВ Л.І. КУРДІНА О.О. Удосконалення фінансової звітності підприємств у контексті вимог сталого розвитку	224
МАСЛАК О.М., СЛАВКОВА О.П. Роль оптових продовольчих ринків у зрівноваженому розвитку сільських територій	225
МАТВИЕНКО Г.А. Застосування інноваційних підходів в розбудові аграрного страхування	227
МАЦИБОРА В.І. Проблеми сільського розвитку в Україні	229
МЕЛЬНИК Ю.М. Організаційно-економічний механізм реалізації стратегій забезпечення сталого розвитку регіону	230
МІРКО Н.В. Роль держави у становленні інноваційної моделі економіки	232
МОРДВІНЦЕВА Т.В. Роль маркетингу в інвестиційно-інноваційній діяльності підприємств металургійного комплексу	236
МОРОЗ А.С. Інвестиційно-інноваційні процеси у забезпеченні сталого розвитку України	238
НАСІКОВСЬКА Ю.В. Проблеми забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку України	239
НОСУЛІЧ Т.М. Інвестиційна діяльність в системі охорони здоров'я України як передумова її інноваційного розвитку	241
ОЛЕКСЕНКО Р.І. Інноваційний розвиток економіки м'ясопереробних підприємств	243
ОЛЕКСЮК О.І. Україна на початку ХХІ століття: інвестиційний розвиток чи інфляція капіталів?	246
ОРТНА Г.В. Формування механізму державного регулювання ринку зерна	249
ПЕТРИШИНА Н.В. Інноваційний характер державного підприємництва як напрям забезпечення сталого розвитку України	252
ПОДЛІВСЬКИЙ А.А. Розвиток коопераційних зв'язків як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств	253
ПОПОВА В.В., ПОПОВ В.Ю. Інвестиційне підґрунтя забезпечення сталого розвитку національної економіки	255
ПОТАБЕНКО М.В. Економічні механізми стимулювання діяльності громадських екологічних організацій в Україні	259
ПОТОПА Г.Д., ЧЕРЕП О.Г. Реінжиніринг у забезпеченні сталого розвитку України	260
ПРОКОПЕНКО О.В. Концепції забезпечення екологічної безпеки на етапах розвитку екологічних інтересів	261
РАССАДНИКОВА С.І. Стратегічні орієнтири формування інвестиційної привабливості природокористування	263
САМСОНОВА В.В. Ринкова система поширення знань та інформації як запорука сталого розвитку України інноваційним шляхом	265
СЕГЕДА І.В. «Тенезация економіки» - реальна угроза устойчивому развитию Украины	266
СЕЛЕЗНЬОВА О.В. Інноваційно-інвестиційний клімат вітчизняних підприємств	268

**ІННОВАЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК НАПРЯМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ***Петришина Н.В.,**Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова*

На сучасному етапі економічного розвитку України відбувається пристосування вітчизняного господарства до ринкових умов, внаслідок чого підприємства спрямовують свою діяльність на оновлення технічної бази виробництва на новій технологічній основі, використовують високотехнологічне обладнання та застосовують нові технології. Така діяльність може стати реальною лише на основі структурно-інноваційної моделі сталого розвитку. Відповідно до цього розроблена стратегія економічного та соціального розвитку на 2004-2015рр. "Шляхом Європейської інтеграції", яка за основу стратегічного курсу, базовим принципом якого є реалізація державної політики, спрямована на запровадження інноваційної моделі структурної перебудови[4].

В Україні створена нормативно-правова база для здійснення інноваційної діяльності: Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні"[2, с.354] та ін.

Нові шляхи розвитку інноваційної діяльності відкрилися завдяки ухваленню Верховною Радою України від 1999 року Закону України "Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків"[3] з метою інтенсифікації процесу розроблення, впровадження у виробництво нових технологій та підготовки висококваліфікованих кадрів. На сьогодні згідно цього Закону функціонують 8 технологічних парків: "Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка", "Інститут електрозварювання імені Є.О. Патона", "Інститут монокристалів", "Вуглемаш", "Укрінфотех", "Інститут технічної теплофізики", "Інтелектуальні інформаційні технології", "Київська політехніка" та нові технопарки: "Екоцентр - 43" та "Яворів".

На сьогодні технопарки – єдиний реально діючий інноваційний механізм в Україні. Технопарки існують в Фінляндії, Нідерландах, Польщі, Чехії, Угорщині, країнах Південно-Східної Азії. Так у США 150 технопарків, у Китаї -150, у Великобританії – 40. Усі вони мають суттєві податкові та митні пільги або суттєву фінансову підтримку держави.

У 2005р. інноваційною діяльністю у промисловості, направленою на розробку та впровадження як технологічно нових, так і значно технологічно вдосконалених продуктів і процесів, займалося 1193 підприємства, або 11,9% їхньої загальної кількості (проти 1359 підприємств і 13,7% у 2004р., 1496 підприємств і 15,1% у 2003р.)[1, с.189].

Серед підприємств з комунальною формою власності інновації здійснювали 2,4% підприємств, з державною та приватною формами власності - майже 13%; з чисельністю працівників до 200 осіб - від 2,8 до 11,6%, понад 5 тис. осіб - переважно 60%. У регіональному аспекті частка інноваційно активних підприємств варіювала від 4 до 40% промислових підприємств регіону.

У I півріччі 2006 року в Україні інноваційну діяльність у промисловості здійснювали 902 підприємства. Їх частка в загальній кількості промислових підприємств становила 9,6%.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції в I півріччі склав 6,6 млрд грн, або 4,6% загального обсягу промислової продукції. Найбільший обсяг такої продукції реалізували підприємства машинобудування (3,1 млрд. грн.), хімічної і нафтохімічної промисловості (1,0 млрд. грн.), харчової промисловості і переробки сільськогосподарських продуктів (836,4 млн. грн.), металургії і обробки металу (516,6 млн. грн.), добувної промисловості (433,6 млн. грн.), по виробництву коксу і продуктів нафтопереробки (340,6 млн. грн.)[5].

Основними проблемами технічного розвитку підприємств України є: низька привабливість української економіки, дефіцит коштів на фінансування, високий рівень зношення основних фондів, висока енергоємність виробництва, постійна зміна технологій та

Формування ринкової моделі інноваційного розвитку економіки передбачає модернізацію та реструктуризацію розвитку виробництва на оновлених технологічних основах. Україна зможе перетворитися на високотехнічну державу з інноваційною моделлю сталого економічного розвитку за умови адекватності підприємств науково-технічним досягненням суспільства.

Аналіз інноваційної діяльності українських підприємств свідчить про неспроможність власними силами вирішити існуючі потреби виробництва. Тому, держава повинна розробити та втілити в життя заходи щодо стимулювання інноваційного розвитку підприємств, створити умови для міжнародного наукового співробітництва з країнами світу, використати досвід активізації інноваційних процесів.

Список використаної літератури:

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. - Статистичний збірник. – К. – 2006. – 362с.
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 16.01.2003 №433-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №13. – с.354.
3. Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.1999 №991-XIV // Урядовий кур'єр. – 1999. - №215.
4. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом Європейської інтеграції”/ Авт. кол.: А.С.Гальчинський, В.М.Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004.-416 с.
5. Режим доступу: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>.

УДК 334.73

РОЗВИТОК КООПЕРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Подлевський А.А.,

Національний університет водного господарства та природокористування

В контексті необхідності забезпечення сталого розвитку Україна має вибудовувати свою стратегію розвитку на основі сучасних технологій інноваційної спрямованості, які б відповідали, або навіть перевищували світові стандарти ресурсозбереження, екологічності та ефективності, тобто розвиватися не «доганяючими», а «випереджаючими» темпами.

Інтеграція економіки України до світової, і зокрема європейської, економічної системи супроводжуватиметься посиленням конкуренції з іноземними компаніями, що представлені висококонцентрованими й інтегрованими структурами. Для забезпечення національних інтересів необхідно створювати відповідні формування вітчизняних товаровиробників із використанням всього арсеналу позитивного досвіду, набутого в розвинутих країнах, насамперед коопераційних зв'язків.

Тому метою наших досліджень було вивчення основних напрямів розвитку співробітництва у вигляді коопераційних зв'язків між підприємствами, як одного з важливих шляхів посилення їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках в умовах глобалізації.

Дослідженням коопераційних зв'язків та кооперації займалися чимало вчених, серед них Я. Білоус, П. Беленький, О. Длугопольський, М. Долішній, Ю. Іванов, Р. Коуз, А. Мельник, Т. Мельник, Ю. Николишин, В. Новицький, В. Павлов, М. Портер, Є. Савельєв, С. Соколенко, М. Туган-Барановський та інші. Водночас ще багато аспектів коопераційних зв'язків потребують подальших досліджень.

Основними способами налагодження коопераційних зв'язків можуть бути: